

IT-revyen

Mellvik-Rapporten er verken avis eller nyhetsmagasin, men vi er definitivt opp-tatt av det som skjer rundt oss. Under overskriften IT-revyen kommenterer vi aktuelle nyheter og temaer i markedet og bransjen forøvrig. Vi konsentrerer oss om emner og trender som faller inn under MRS naturlige fagfelt, og inviterer leserne til å komme med innspill.

DSL: I Ethernets fotspor

Det begynte med noen få hundre kilobytes per sekund. Siden har det gått slag i slag – med symmetriske og asymmetriske varianter. ADSL er én av dem – best kjent, mest brukt, billig og allestedsnærværende i teknologisk forstand.⁶ Utviklingen står imidlertid ikke stille. Det finnes et dusin ulike varianter av DSL-teknologien, hvorav rundt halvparten er i praktisk bruk og gir vesentlig bedre båndbredde enn ADSL. Ulempene som begrenser utbredelsen, er typisk høy kostnad og avstandsbegrensninger. Sistnevnte, som er en følge av kobberkablenes egenskaper, gjelder naturligvis også for ADSL, men er romslig nok til å fungere under det som kan kalles normale omstendigheter.

Blant en rekke videreutviklinger av DSL-teknologien, er G.shdsl spesielt interessant i disse dager: Mens de relative nykommerne ADSL2 og ADSL2+ gir vesentlig båndbreddeøkning på bekostning av avstandene, gir G.shdsl både i pose og sekk: 2,3 Mbps begge veier (symmetrisk), større rekkevidde og mindre støy. Teknologien er på full fart inn i europeiske telenett allerede, og USA følger hakk i hel.

2,3 Mbps er ikke tilstrekkelig til å flytte distribusjon av TV-programmer over til telefonkabelen, men et viktig steg i riktig retning. I løpet av 3 år vil båndbredden ha flerdoblet seg enda en gang, kanskje sågar en hel størrelsesorden. Da er flerkanals videodistribusjon et faktum.

Øyner vi fellestrekk med Ethernet-utviklingen? Definitivt. Billig, standardisert, kompatibel – og raskt økende båndbredde. Sjansen er stor for at vi innen overskuelig fremtid vil se på DSL som en Ethernet-variant: Ethernet-pakker inn, Ethernet-pakker ut. Hvordan de flytter seg fra A til B, trenger kun ekspertene å vite noe om.

Microsoft vil støtte Linux

Nei, vi har ikke hentet opplysningen fra interne kilder hos Microsoft, og la det være sagt med det samme: Selskapet har overhodet ikke hintet i den retningen, snarere tvert imot. Deres substansielle deltagelse på Linux Expo i New York nylig, signaliserte riktignok et nytt nivå i anerkjennelsen av Linux som konkurrent. Retorikken har endret seg dramatisk siden 2001, et forhold vi har vært inne på tidligere (se Mellvik-Rapporten nr. 99). Open Source er ikke lenger en 'kreftsvulst som truer hele verden', men en kilde til inspirasjon, noe å strekke seg etter.

Pragmatismen avløser forsøkene på å gjøre kampen til et spørsmål om religion og følelser. Den samme pragmatismen gjør det sannsynlig at Microsoft har vesentlig mer i Linux' retning på gang enn selskapet vil innrømme. Observasjo-

⁶ Det vil i praksis si at den kan brukes de fleste steder hvor det finnes tradisjonelle kobber-telefonlinjer. Hvorvidt linjeeierne (teleoperatørene) benytter denne muligheten, er en annen sak.

nen “vi satser på Windows som plattform” er like opplagt som tyngdekraften, men sier ingen ting om aktiviteter rettet mot alternative plattformer. Det samme kan sies om utsagnet “MICROSOFT WILL NOT BE ENGINEERING SERVER SOFTWARE EXPRESSLY FOR LINUX”.

Analyseselskapet Meta Group påpeker i en fersk studie at “Microsoft drives av økonomi, og plasserer seg der potensialet for inntekter er stort”. Linux-markedet vil i løpet av 3 år innta gigantiske proporsjoner, og vil representere et marked Microsoft neppe vil ignorere, påpeker analysen videre. Andre internasjonale analytikere heller i samme retning.

Microsoft er sære, men langt fra dumme. Derfor er spådommene rimelige. Vi kan forvente produkter for Linux-plattformen fra den kanten i løpet av 2-3 år. Typiske tjener-produkter som Exchange og SQLserver kan bidra til å sikre selskapets posisjon på bordflaten (se også artikkelen om Linux på side 10.) Tilgjengeligheten av slike produkter kan på kort sikt bidra til å legitimere Linux ytterligere, hvilket er én av forklaringene på Microsofts tilbakeholdenhet. Om 12-18 måneder er denne betraktningen trolig historie, slik at Gates & Co. har mer å vinne enn å tape på å introdusere produkter på en ny plattform – slik det har gjort for Apple i årevis.

Et åpnere MS Office?

Ingen forventer at Microsoft skal åpne kildekoden til MS Office. Tilgang til kildekode er riktignok et grunnleggende krav for full åpenhet i Open Source kretser, men er ingen forutsetning for verken god kvalitet eller effektivt samspill med andre systemer. Microsoft har fått så hatten passer på begge områder, og det er forholdet til eksterne systemer som er i nyhetsbildet i disse dager. I og med at selskapet aldri har offentliggjort lagringsformatene som brukes av Office, har det alltid vært problematisk å få verktøyene til å fungere godt sammen med noe annet enn seg selv. Kritikken har med andre ord vært berettiget, og har vært ett av angrepspunktene i monopolrettssakene.

Microsoft har lovet å gjøre noe med forholdet, og forteller i ferske pressemeldinger at Office 11 skal kunne lagre alle data i XML-format. Siden XML er en internasjonal standard, høres dette ut som en fullstendig åpning av lagringsformatet. Så enkelt er det imidlertid ikke. XML er nærmest for et programmeringsspråk å regne. XML-data består på den ene siden av selve dataene og på den andre siden av en format-definisjon, et såkalt skjema. Uten skjemadefinisjonen er dataene uleselige, og mens Microsoft markedsfører bruken av XML tungt, sier de ingen ting om hvorvidt skjemaene vil bli gjort tilgjengelige. Dermed er vi i realiteten like langt. “Kun et PR-triks fra Microsofts side”, sier amerikanske eksperter. “Office får et nytt lagringsformat som er nøyaktig like utilgjengelig som det gamle.” Ingen stor bombe, men verdt å vite.

Linux TCO: “Impressive”

Interessant nok var det Microsoft som begynte. De betalte IDC for en studie som viste at Windows 2000 gir bedre kosteffektivitet enn Linux (se Mellvik-Rapporten nr. 102 side 31). Studien har på den ene siden trigget en høyst

betimelig debatt om redelighet. På den andre siden har vi fått en bølge av rapporter, studier og eksempler som viser det motsatte av IDCs konklusjon.

Betyr det at noen lyver? Ikke nødvendigvis. Kalkulasjon av TCO – TOTAL COST OF OWNERSHIP – er ingen eksakt vitenskap. Det er fristende å si snarere tvert imot. IDCs hovedargument for at Windows blir billigere på sikt, er at Windows-ekspertise er lettere å finne og koster mindre. Observasjonen er sannsynligvis korrekt, men kvalifiserer ikke dermed konklusjonen. Windows-plattformen har vært dominant i høyere utdannelsesinstitusjoner siden midt på 90-tallet. Dette kan ikke unngå å sette sterke spor etter seg kompetansemessig. Situasjonen er imidlertid i ferd med å forandre seg. Windows er på vikende front i utdannelses-systemet. Ungdom med Linux-ekspertise og tilhørende entusiasme strømmer ut på arbeidsmarkedet. Linux er også blitt 'in' på gutterommet – det er moderne å kunne noe om Linux. Et annet relevant spørsmål i forbindelse med slike analyser er hvilke utgaver av hvilke produkter som sammenlignes. Det eneste vi med sikkerhet kan si om TCO, er at situasjonen er dynamisk – og at generaliserte konklusjoner i beste fall er vanskelige å trekke.

Et interessant poeng i denne sammenhengen er hvordan dagens TCO-regnestykker utføres, hvor de er relevante og hvilken effekt de har i markedet. Analysene er ikke unyttige selv om deres gyldighetsområde er smalt. De bidrar blant annet til å sette søkelyset på hva som er relevant og hva som er det motsatte når de store linjene skal tegnes. For eksempel er det – som IDC påpeker – ikke opplagt at et system som koster 300 kroner blir billigere over en 5-års periode enn et som koster NOK 15.000 – fordi andre kostnader kan være fullstendig dominante i forhold til kjøpesummen.

En annen TCO-studie som nylig ble publisert av selskapet Robert Francks Group (RFG), understreker det samme forholdet, men kommer til motsatt konklusjon. Analysen bekrefter at antall personer som er 'sertifiserte' til å administrere Microsoft-systemer (MCSE), er enormt, men at sertifiseringen sier lite om dyktighet. Dessuten – og langt viktigere – understreker RFG at dette i mindre grad handler om antall personer med en gitt kompetanse enn om hvor mange systemer en person kan ha ansvaret for. De påpeker at mens dette i Windows' tilfelle typisk er 10-15 systemer, er tallet mellom én og to størrelsesordener høyere – opp til 1.000 systemer per administrator – for Solaris, NetBSD og Linux. Slikt blir det penger av, selv om prisen per hode er vesentlig høyere enn for MCSE-personer.

Et annet interessant forhold er forskjellen mellom ytelseskarakteristika. Den samme studien fra RFG fant via en rundspørring til relevante miljøer at en nærmere definert Web-tjeneste som skal håndtere 100.000 besøkende (HITS) per dag krever 7,6 Windows-tjenere (IIS), 7,4 Linux-tjenere (Apache) og 2,2 Solaris-tjenere (Apache). Kombinert med antall systemer per administrator blir forskjellene enorme – i dette tilfellet i Solaris' favør.

Slike studier gir med andre ord sjelden grunnlag for bastante konklusjoner. Å gjennomgå dem og studere enkeltobservasjoner, erfaringer og synspunkter gir imidlertid nyttig grunnlagsmateriale for egne evalueringer – som i sin tur gir

bedre beslutningsgrunnlag. Vi får ingen ting gratis her heller – bortsett fra misvisende avisoverskrifter.

Usolgte PCer blir supermaskin

Kreativitet tar vi av oss hatten for, og kreativitet utenom det vanlige dveler vi gjerne ekstra ved. Denne gangen er det den amerikanske PC-fabrikanten Gateway som får vår oppmerksomhet. PC-salget er ikke helt hva det var, og butikene brenner uvegerlig inne med usolgte PCer – som i løpet av noen måneder 'går ut på dato'. Hva kan de brukes til – utover å selges på billigsalg eller kasseres? 'La oss selge regnekraften mens de står der', sier Gateway – og kobler sammen over 8.000 PCer i butikker over hele USA til et såkalt 'SUPER-COMPUTING GRID'.

Til sammen gir PCene en ytelse som tilsvarer det doble av verdens raskeste datamaskin. En prøvekjøring med 3.000 av maskinene som simulerte molekylære strukturer for et farmasøytisk selskap, blir betegnet som svært vellykket. Nok en demonstrasjon på at 'GRID COMPUTING' vil forandre markedet for regnekraft dramatisk i løpet av de neste årene. Ressursen blir å få kjøpt omtrent som elektrisk energi. Dystre utsikter for PC-leverandørene? Kun for de som forventer at markedet om 3 år skal se ut som det gjør i dag. ■